

Aan de Minister van Economische Zaken
t.a.v. de directie Energie en Omgeving
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Doelman k 126

uw brief van:	ons kenmerk:	bijlage(n):	datum:
2 februari 2017	17.3001835	-	-

Onderwerp:
advies winningsplan Langezwaag (2016)

Geachte Minister,

Op 2 februari 2017 hebben wij van u het verzoek ontvangen om advies uit te brengen over het winningsplan Langezwaag. Naar aanleiding daarvan berichten wij u als volgt:

Het bevreemdt ons dat wij om advies worden gevraagd over een (geactualiseerd) winningsplan dat betrekking heeft op een gasvoorkomen waaruit al gas wordt gewonnen. Weliswaar heeft u in 2012 uw instemming gegeven aan een winningsplan, maar het gasvoorkomen waaruit nu gas wordt gewonnen is groter dan in 2012 is aangegeven. Wij vragen ons af in hoeverre de Minister nog in de gelegenheid is om ons advies mee te wegen als ware het een blanco situatie.

Uit gegevens van www.nlog.nl blijkt namelijk dat er al forse hoeveelheden gas zijn gewonnen uit dit gasvoorkomen. Zo is er al 64 miljoen m³ gas uit put LZG-02 gewonnen en 14 miljoen m³ gas uit LZG-03. Het winnen van gas uit put LZG-02 heeft bovendien plaatsgevonden met uw instemming, zo blijkt uit uw brief van 29 juni 2016 aan Vermilion. Zoals wij in onze brief van 22 februari 2017 al hebben aangegeven, staat dit naar onze mening op gespannen voet met de Mijnbouwwet. In deze brief hebben we ook benoemd dat daarmee ons adviesrecht wordt doorkruist. Daarmee rijst voor ons college de vraag in hoeverre het uitbrengen van advies nog zinvol is. Het lijkt er op als of het adviesrecht niet meer is dan een 'lege huls'.

Desalniettemin hechten wij er aan om u te adviseren niet in te stemmen met dit winningsplan. Wij verwijzen in dit verband naar de motie die de gemeenteraad van Heerenveen in zijn vergadering van 20 maart 2017 heeft aangenomen. Daarin heeft de raad overwogen dat hij de ambitie heeft om van Heerenveen een klimaatneutrale gemeente te maken. De nieuwe winning van aardgas onder het grondgebied van de gemeente Heerenveen past niet bij deze ambitie. Bovendien is het van belang dat inwoners van Heerenveen worden gevrijwaard van negatieve gevolgen van gaswinning, zoals bodemdaling en/of aardbevingen. Een afschrift van deze motie is als bijlage bij deze brief gevoegd. Wij merken daarbij op dat weliswaar uit onderzoeken een minimale bodemdaling en een verwaarloosbaar risico op aardbevingen zou blijken, maar constateren ook dat het draagvlak voor deze rapporten erg klein is.

Zoals u bekend, heeft de gaswinning onder Heerenveen de afgelopen maanden het nodige in Heerenveense samenleving los gemaakt. Nog afgezien van het feit dat wij nog altijd vraagtekens zetten bij de rechtmatigheid van gaswinning uit put LZG-2, merken wij bij onze inwoners veel ongerustheid. Deze ongerustheid wordt vooral ingegeven door vrees dat woningen en andere gebouwen schade zullen oplopen door gaswinning (bodemdaling en trillingen) en dat grote twijfel bestaat of deze schade wel vergoed zal worden. Daarbij geldt ook wantrouwen jegens de berekeningen van Vermilion en de controle daarop door het SodM en TNO.

Het moge duidelijkheid dat deze ongerustheid en bezorgdheid voor een belangrijk deel wordt veroorzaakt door de onverkwikkelijke gang van zaken rond de NAM in Groningen en het gebrekkig communiceren door Vermilion en het Ministerie van Economische Zaken. Ook de onzekerheid over het al dan niet uitvoeren van vooropnames aan gebouwen, speelt daarbij een rol.

Voor zover u van mening bent dat om u moverende redenen toch instemming moet worden verleend aan het winningsplan, adviseren wij doeltreffende maatregelen te treffen om tegemoet te komen aan de geconstateerde zorgen en ongerustheid. Wij vinden dat onze inwoners niet de dupe mogen worden van nadelen verbonden aan gaswinning waartoe op Rijksniveau is besloten, en in onzekerheid blijven verkeren (bijvoorbeeld over het vergoeden van schade).

In meer algemene zin adviseren wij u om in uw besluitvorming expliciet de beleving van onze inwoners rond uw gaswinning te betrekken. Zoals ook in het recente rapport 'Aardbevingsrisico's in Groningen' van de onderzoeksraad voor de veiligheid (OVV) wordt opgemerkt, is er tot nu toe onvoldoende aandacht voor de beleving van bewoners. Weliswaar heeft dit rapport betrekking op Groningen en is de situatie in Heerenveen daar wellicht in objectieve zin niet mee te vergelijken. Dat neemt niet weg dat ook in Heerenveen aandacht moet zijn voor de gevoelens van onze inwoners. Door het treffen van maatregelen of het verbinden van voorwaarden aan het instemmingsbesluit kan daaraan tegemoet worden gekomen:

1. Draag (blijvend) zorg voor een goede borging van de onafhankelijke positie van de adviserende orgaan als TCBB, TNO en SodM en laat duidelijk blijken op welke manier deze onafhankelijke positie geborgd is.
2. Draag zorg voor adequate schaderegeling met omkering van de bewijslastverdeling. Uiteraard is dit een zaak voor formele wetgever, maar als Minister kunt u daar wel het voortouw in nemen; Wij verwijzen in dit verband naar de brief van de gemeenteraad van Heerenveen van 14 juni 2010.
3. Verplicht de houder van het winningsplan tot het uitvoeren van een vooropname van bouwwerken; daarbij kan de procedure zoals overeengekomen tussen Vermilion, de provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân als voorbeeld dienen.
4. Zorg als Ministerie voor een goede, adequate, transparante en actieve communicatie rond de winning van gas en laat dat niet over aan Vermilion; daarbij denken wij aan een website zoals www.nlog.nl, maar met een veel toegankelijker opzet en één centraal loket/aanspreekpunt
5. Communiqueer periodiek over de gemeten bodemdaling (1x per jaar) en andere ontwikkelingen rond het gasvoorkomen en draag zorg voor een centraal aanspreekpunt voor vragen rond dit gasvoorkomen.

Verder adviseren wij u specifiek in het winningsplan in te gaan op het effect op bodemdaling en seismisch risico van naburige andere winningsgebieden. Er bestaan bij onze inwoners veel zorgen over de effecten van cumulatie. Wij verwachten dat in de toekomst nog meer gasvelden in aanmerking komen voor gaswinning. Zo is Vermilion voornemens om in de buurt van Nieuwehorne en in het zuidelijk deel van onze gemeente

ook gas te gaan winnen. Daarnaast wordt in het voorliggende winningsplan gesproken over een mogelijke put LGZ-04, en ook in onze buurgemeenten wordt gas gewonnen.

In het winningsplan staat niet aangegeven of en in hoeverre fracking is toegestaan. Wij adviseren u om fracking expliciet uit te sluiten.

Indien het onverhoopt komt tot aardbevingen, dient het winnen van gas terstond te worden stilgelegd. Naar wij hebben begrepen is het actuele meetnet van het KNMI voldoende om aardbevingen vanaf een kracht van 1,5 op de schaal van Richter te meten. Wij vinden het belangrijk dat ook eventuele lichtere bevingen worden geregistreerd en daarom adviseren wij er voor zorg te dragen c.q. Vermilion hiertoe te verplichten dat het Meetnet zodanig wordt uitgebreid dat ook lichtere aardbevingen worden geregistreerd.

Als laatste vragen wij nog uw aandacht voor onze brief van 22 februari 2017. Hierin hebben wij u onder andere gevraagd:

- om aandacht te hebben voor de juiste volgorde in de besluitvorming rondom de winning uit Langezwaag;
- uw invloed uit te oefenen zodat bij alle gaswinningsgebieden eerst een nulmeting wordt uitgevoerd.

Tot op heden zijn wij nog in afwachting van uw reactie op onze brief.

Indien u nadere inlichtingen over deze brief wenst, kunt u bellen met de heer S.A. Doelman, telefoon 0513-617767.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Heerenveen.

De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

Jeroen van Leeuwestijn

Tjeerd van der Zwan